

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a ... Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe; ügyintéző: dr. Kovács Andrea Zsuzsanna ügyvéd) által képviselt felperesnek (felperes címe) a dr. Horváth Jenő ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt alperes (alperes címe) ellen biztosítási szolgáltatás teljesítése iránt a Fővárosi Bíróságon 2.G.40.835/2007. szám alatt indult és másodfokon a Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.20.976/2009/5. számú ítéletével befejezett perében a másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

i t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.20.976/2009/5. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt az alperesnek 1.000.000 (Egymillió) forint felülvizsgálati perköltséget.

Az ítélet ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság a 25. sorszámú ítéletével elutasította a felperes keresetét, amelyben 121.841.111 forint biztosítási összeg és járulékai megfizetésére kérte az alperest kötelezni. Az ítéleti tényállás szerint a peres felek 2001. április 1-ei hatállyal vagyonbiztosítási szerződést kötöttek a felperes tulajdonában álló szállodára, amelyet a felperes bérbeadás útján hasznosított. A biztosítási szerződés része volt az ES 1015. számú külön feltétel, amely szerint a szállodaépület egyik bejáratának közvetlen közelében az épületen belül portaszolgálat működik, amelynek a személyzete csak a leírásban szabályozott esetekben hagyja el a szolgálati helyét. A felperes a bérleti jogviszonyt 2004. október 29. napjára felmondta, majd október 30-án elektronikus levélben értesítette az alperest a portaszolgálat megszüntetéséről, és egyben kérte a szükséges biztonsági intézkedések előírását. A felperes szervezeti képviselője november 1-én késő délután elhagyta a szállodát. A portaszolgálat megszűnt és az épületet betörésvédelmi berendezés sem védte. A szállodába november 2-án a

kora hajnali órákban ismeretlen tettes (tettesek) behatolt és a szálloda több emeletén szándékosan tüzet okozott, amelynek következtében a szállodában és a benne lévő ingóságokban jelentős mértékű kár keletkezett. A felperes ennek megfizetésére kérte az alperest a biztosítási szerződés alapján kötelezni.

Az elsőfokú bíróság a keresetet alaptalannak találta. Ítéletének jogi indokolása szerint a szerződés külön feltétele a Ptk. 555.§-ában előírt kármegelőzési teendőkre vonatkozó megállapodást foglalta magába. A külön feltételben bekövetkezett változás bejelentésével a felperes nem mentesült a Ptk. 555.§-ának (1) bekezdésében írt kármegelőzési kötelezettsége alól. A portaszolgálat működésének megszüntetése után nem állt fenn olyan személyi vagy technikai védelem, amely lehetővé tette volna az elkövető tettenérését vagy a további károk elhárítását.

A felperes mulasztása - amely közrehatott a káresemény bekövetkeztében - súlyosan gondatlan magatartásnak minősült, ezért az alperes a Ptk. 556.§-ának (1) bekezdés és 556.§-ának (3) bekezdése alapján mentesült a szolgáltatási kötelezettsége alól.

A másodfokú bíróság a felperes fellebbezése folytán hozott ítéletével az első fokú ítéletet a Pp. 254.§-ának (3) bekezdése alapján - annak helyes indokaira figyelemmel - helybenhagyta. A fellebbezésre tekintettel kiemelte, hogy a felperes mulasztása az előírt védelmi szint pótlása terén nemcsak közrehatott a káresemény bekövetkeztében, hanem az előírt védelmi szint fenntartása mellett elhárítható lett volna az ilyen súlyú károkozás. A felperes a portaszolgálat megszűnésének bejelentésével csupán a bejelentési kötelezettségének tett eleget, de nem teljesítette a kármegelőzés körében, a külön feltétel által rárótt kötelezettséget. Azzal is egyetértett az elsőfokú bírósággal, hogy a kármegelőzés körében elkövetett mulasztás - az új védelmi eszközök előírásának bevárása nélkül a szálloda védelem nélkül hagyása, a késedelmes változásbejelentés - súlyosan gondatlan magatartásnak minősül. Az alperes 2004. szeptember 29-ei levele alapján a megváltozott védelmi rendszernek el kellett volna érnie a záradékban előírt szintet.

A jogerős ítélet ellen a felperes élt felülvizsgálati kérelemmel, amelyben annak hatályon kívül helyezése mellett „a jogszabályoknak megfelelő új határozat meghozatalát” kérte. Jogszabálysértésként a Ptk. 555.§-ának (1), 556.§-ának (1) és (3) bekezdését, valamint a Ptk. 207.§-ának (1) és (2) bekezdését jelölte meg.

Jogi álláspontja szerint a felperes nem szegte meg a záradékot, mert abból - a szerződés helyes értelmezése szerint - nem következik, hogy a változásbejelentéssel érintett (megszűnt) kármegelőzési módot köteles lett volna az alperes módosítási javaslatáig fenntartani. Az alperesnek az általános szerződési feltételekben egyértelműen elő kellett volna írnia szerződéses feltételként, hogy a portaszolgálatot abban az esetben is fenn kell

tartani, ha az éppen megszűnik. A Ptk. 207.§-ának (2) bekezdése szerint, ha az általános szerződési feltétel az (1) bekezdés alkalmazásával nem állapítható meg egyértelműen, a feltétel meghatározásánál a szerződő fél számára kedvezőbb értelmezést kell elfogadni. Törvénysértően állapította meg a másodfokú bíróság, hogy a felperes a záradék szerinti kármegelőzési kötelezettségének azt követően is köteles eleget tenni, ha éppen annak megszűnésére vonatkozó változásbejelentéssel élt a biztosító felé.

A kármegelőzési kötelezettség megsértése esetén az alperes csak akkor hivatkozhat mentesülésre, ha a biztosított kármegelőzési kötelezettségét szándékosan vagy súlyosan gondatlanul megszegi. Nem tekinthető azonban kirívóan durva hanyagságnak, hogy az ügyvezető egy megfelelően lezárt ingatlant átmeneti időre őrizetlenül hagy, a felperes ugyanis nem számolhatott szándékos gyűjtogatással. A kármegelőzési kötelezettség esetleges megsértése csak kis részben járulhatott hozzá a káresemény bekövetkeztéhez, ezért az alperes teljes mentesülésére nem kerülhet sor. A kár releváns oka ugyanis a gyűjtogatás volt és nem állapítható meg, hogy portaszolgálat esetén a kár elkerülhető lett volna. A felperes közrehatása a bekövetkezett kárban legfeljebb 20% arányban lenne megállapítható.

Az alperes ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult.

A felülvizsgálati kérelem az abban megjelölt okokból nem alapos.

A jogerős ítélet nem sértette meg a Ptk. 207.§-ának (2) bekezdését. E jogszabályhelynek a felperes által hivatkozott szövegét a 2006. évi III. törvény 4.§-ának (1) bekezdése határozta meg, és azokra a szerződésekre lehet alkalmazni, amelyeket 2006. március 1-ét követően kötöttek [16.§ (1)-(2) bekezdés]. A jelen jogvitára irányadó 207.§ (2) bekezdés szerint, ha a gazdálkodó szervezet és a fogyasztó közötti szerződés tartalma az (1) bekezdésben foglalt szabály alkalmazásával nem állapítható meg egyértelműen, a fogyasztó számára kedvezőbb értelmezést kell elfogadni. A Ptk. 685.§ d) pontjának a jelen eljárásban irányadó szövegezése szerint fogyasztó a 387-388.§-ok alkalmazása kivételével a gazdasági vagy szakmai tevékenység körén kívül szerződést kötő személy. A szerződő fél a szerződési nyilatkozat értelmezése tekintetében tehát akkor minősül fogyasztónak, ha a szerződést olyan célból köti, amely független az általa folytatott gazdasági vagy szakmai tevékenységtől [BH 2005. 403.]. Ilyen körülmények között tehát a felperes törvényes alap nélkül sérelmezte a javára szóló értelmezés elmaradását. Nem sértette meg a másodfokú bíróság a Ptk. 207.§-ának (1) bekezdését sem. Az ES 1015. külön feltétel szövegéből kitűnően a felperes az általános vagyonbiztosítási feltételek VII. pontjának megfelelően lényeges feltételként közölte az alperessel a kockázatviselés helyét érintő, a kármegelőzés szempontjából jelentős körülményt, azaz a portaszolgálat folyamatos meglétét. A

felek korábbi levelezéséből egyértelműen kitűnt, hogy amennyiben a portaszolgálatot nem lehetne ellátni, akkor azt helyettesíteni kell, a helyettesítés nyilván azonos szintű biztonság megteremtését jelenti. A felperes október 30-ai levelében is még csak a lehetőségét említette meg annak, hogy bérlőváltás miatt a szálloda portaszolgálat nélkül marad és erre az esetre kérte azoknak az intézkedéseknek az előírását, amellyel a portaszolgálatot helyettesítheti. Tehát a felperes maga is úgy értelmezte a szerződést és az alperes korábbi nyilatkozatát, hogy a kockázatviselés helyén fenn kell tartania egy olyan kármegelőzési rendszert, amely alkalmas a portaszolgálat helyettesítésére addig is, amíg annak konkrét módjában meg nem állapodnak.

A Ptk. 556.§-át sem sértette meg a jogerős ítélet. A másodfokú bíróság részletesen megindokolta, hogy melyek voltak azok a körülmények, amelyekből arra a jogi következtetésre jutott, hogy a felperes súlyosan gondatlan magatartást tanúsított a kármegelőzés terén. Ezeknek a körülményeknek a mérlegelésében nem volt olyan mérlegelési hiba, amely a következtetést megalapozatlanná tenné.

A felperes ügyvezetője **G.R.** 2004. november 3-ai rendőrségi meghallgatásából kiderül, hogy nem is volt pontosan tisztában a szálloda védelmi berendezéseivel. Úgy tudta, hogy a tűzjelzőn kívül riasztóberendezés is van az épületben, de ezeket azért nem élesítette, mert „nem tudta hogyan kell”. Mindebből az is következik, hogy tudatosan, a legelemibb védelem nélkül hagyta ott a szállodát, holott pontosan tudta, hogy a biztosítási szerződésben állandó, folyamatos felügyelet került kikötésre, amelyet megfelelő módon helyettesítenie kellett volna. Ilyen körülmények között az általános vagyonbiztosítási feltételek X/3. pontjában elvárt magatartásként megjelölt „jó gazda gondossági” mércétől a felperesnek az a magatartása, hogy a szálloda ajtaját a távozáskor kulcsra zárta, messzemenően elmaradt.

A károsodás közvetlen oka kétségtelenül az volt, hogy a szállodát ismeretlen személyek felgyújtották. A másodfokú bíróság azonban úgy ítélte meg, hogy a károsodás elhárítható, megelőzhető lett volna, ha a felperes a kármegelőzési kötelezettségének a szerződésben írt védelmi szintnek megfelelően eleget tesz. Ez a következtetés nem volt okszerűtlen. A tűzvédelmi szakértői véleményből következően a tüzet három szinten, több, egymástól független helyen, tűzveszélyes folyadék szétlocsolásával okozták, és annak áttérjedése érdekében a szállodában található éghető anyagokat a szobákból összehordták. Az elkövetők tehát a teljes kockázatmentesség tudatában, kitervelten, módszeresen cselekedtek, mert tudták, hogy nem kell számolniuk azzal, hogy tevékenységüket a szálloda személyzetéből bárki megzavarná. Biztonsági szolgálat vagy őrző személyzet jelenléte esetén mind a három szint felgyújtása, a tűznek az épület nagy részére való tovaterjedésének elősegítése nem járhatott volna sikerrel, mert a zaj és a füst észlelése azonnali beavatkozást, az

elkövetők megzavarását tette volna lehetővé. Annak nincsen jelentősége, hogy egyéb módszerekkel minként lehetett volna felgyújtani az épületet - ahogyan a felülvizsgálati kérelem leírja -, mert az csak pusztá feltételezés.

Annak van relevanciája, hogy adott esetben hogyan történt a gyújtogatás, mert ez a módszer volt az, amelyet az őrzés hiánya lehetővé tett. Személyes őrizet esetében még a felperes által hivatkozott módon történő tűzokozás is nyilvánvalóan jelentéktelenebb kárt okozott volna a tűz továbbterjedésének megakadályozása folytán.

A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275.§-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati kérelem nem vezetett eredményre, ezért a felperes köteles az alperesnek a Pp. 78.§-ának (1) bekezdése szerint az eljárással okozott költségét megtéríteni, amely a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet

3.§-ának (5) és (6) bekezdése alapján - a kifejtett ügyvédi munkával arányban állóan bruttó összegben - megállapított ügyvédi munkadíjat foglalja magába.

Budapest, 2011. április 7.

dr. Kiss Mária a tanács elnöke s.k., dr. Rédei Anna előadó bíró s.k., dr. Csentericsné dr. Ágh Bíró Ágnes bíró s.k.

Sipos

a kiadmány hitelélül:

bírósági ügyintéző